

LLETRES NUEVES

N E L A *

URBANO RODRÍGUEZ

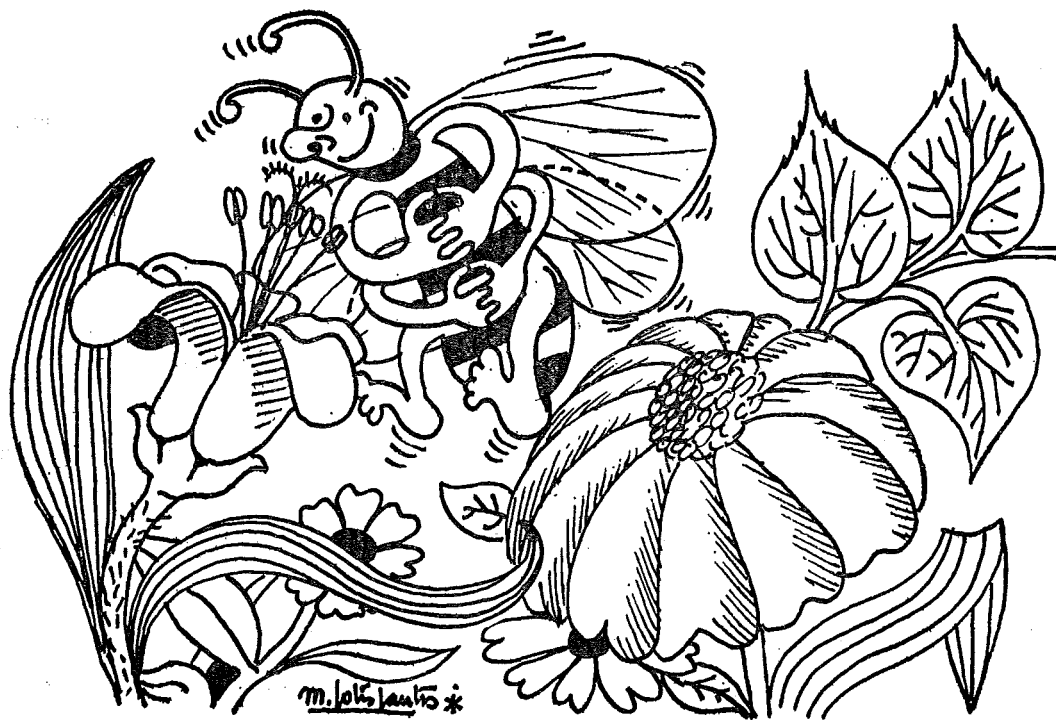
A la mio fia

I

Nun caxellu de la llosa Clara, al pie la sebe qu'allenda col monte, vive Nela.

Nela ye una abeya mui nueva entavía pero comu a toles abeyes gústen-y muncho les flores. Allampa por veles.

A Nela présten-y toes asgaya. Les blanques, les colloraes, les amarielles... Toes, toes-y gusten. Les campanines de fiácare que surden xuntu al bardial, les colloraes amapolos qu'abulten de terciopelu cuando ún s'arrima a veles... De la goliosa abeyera val más nin falar. A Nela dan-y baltos cada vez que s'alcuerta d'ella.

* Cuentu finalista nel concursu *Lletres pa rapacinos* entauáu pela *Academia de la Llingua*.

De toes maneres la que más-y presta ye una flor azul. Llámenla lliriu y xorrez xuntu al regatu que vien de la fonte hasta la llosa. Ta tou arrodiaú d'otros llirios amariellos. ¡Ye tan guapu!

Nela nun ye a esplicase porqué-y gusta más que les otres flores. De toes maneres, el lliriu azul tien un aquello que fai quererlu.

Los díes ensin borrina, en cuantes que'l sol remanez pente los cordales y escalez col so rellumar tola rodiada, Nela nun ye aguantase dientro'l caxellu.

Sal de les primeres pel furacu, y dempués d'esnalotiar alreor del so caxellu, empobina comu un rayu pa escontra'l regatu. Esnala con un esnalar que ye baille penriba los llirios. Éstos, paez que s'amiren na danza y que se ximielguen al so son. Metanes d'ellos ta'l lliriu azul. Nela da vueltes a la so vera.

Tolos díes que ta bono, sal del caxellu y fai esti mesmu ceremonial. Dempués acaba asitiándose sele, persele, enriba de los pétalos del lliriu azul.

A Nela arrespígala qu'haiga abeyes que nun seyan a ver nes flores na más que'l sitiú onde ta la xinta de tolos díes.

El llugar onde s'abelluguen los graninos d'oro pal negociu del caxellu.

Abúlta-y que delles abeyes entren nes flores como lloques esnalotiando y testerian-do con tolo qu'atopen pel camín.

Agora que ta enriba'l lliriu da-y muncha más murnia alcordase d'esos coses.

¡Ye un lliriu tan prestosu! Y paez que-y echa güeyaes seles de marmullu.

Mentantu camienta nello, cueye nes sos pates unos graninos de polen n'ayalga del so lliriu. Sal celando y d'un blincu entama esnalar a la vera la flor ensin posar de la tiesta aquelles ideas.

Nela ye a ver lo guapo y lo útil de les flores y suaña nel respetu que toos-y deben al so mundu.

Dalguna abeya del ensame ya marmurare daqué, y dixere que Nela nun debía tar bien de la tiesta. ¿A qué bien l'encrestase tantu per esos coses?

Les flores son la ñatura y la so xinta, y el polen ye'l miel y ésti ye'l progresu.

Col progresu hai abondes coses. Ya s'atopará daqué si hubiere que sustituí les flores porque esapaiciesen.

Eses ideas son bobaes. Ye espatuxar pa nun dir col progresu.

II

Nela, de magar viniere güei d'esnalotiar perende, atopó tol ensame comu alloriáu. Too son carreres d'un llau pa otru.

Naide retruca, comu nun seya con güeyaes de noxu, a lo que s'entrua.

Too ye rungar per tolos llaos. Nun requexu'l caxellu esmordigáñense dos abeyes.

Nela nun ye atalantar un res de lo que pasa. Abúlta-y que'l mundu ta enlloquecíu.

Quiciabis pasare daqué emportante y ella nun lo sabe. ¡De xuru que ye eso! Inxamás viere coses tan rares.

De lo que sí cayere na cuenta, ensin camentar muncho nello, yera de que naquel caxellu, cada dí que pasa ta too más apetiguñao. Tol mundu s'emburria. Nun hai situu pa nada.

Nela ta mui cansada. Ta galdía de tantu esnalar dende la fresca. Nun-y apetez más que bociar y chase un migayu.

Amás, qu'ella nun acaba d'entender lo que ta pasando allí.

Nel so suaño, Nela oyere daqué d'unes nuncies, les d'una reina nueva y guapa. Toa enllena de vida y esperanza nun futuru de bayura.

Diben ser unes nuncies sonaes y diríen a les mesmes munches abeyes. Un ensame d'elles. Nela vía surdir del caxellu una novia bien galana. Adornada coles meyores gales qu'a una abeya ufiénta-y la ñatura. Arródia-y la tiesta una corona de campanines blanques que la facíen entavía más prestosa.

Tres d'ella diben dellos abeyones y munches abeyes. Van engalanaes coles flores más guapes qu'había nel llugar.

Nela diba ente ellos. La so falda nueva taba bien guapa y relucía comu nunca. Na so tiesta, una campanina blanca añudada enriba la frente, facíala rescamplar metanes del cortexu.

El sol calentaba ya abondo, y l'ensame de les nuncies empobinaba pa onde'l regatu.

La reina-novia dio unes vueltes naquel requexu encampizáu de la fonte. Allí, abellugaos de los ruidos y la caldía del dí, arrodiaos de flores que paecíen andar a la xingadilla, poles brises del aire que les asonsañaben colos sos xiblíos marmullantes, entamó la fiesta con aquel verbeneru d'abeyes que se movíen con un esnalar de danza gayolera.

Nela tamién esnalotia pente la flonda. La folixa ta güei averada na ñatura. Dende'l xigante carbayu hasta'l floriatucu más pequeñu toos tán enguedeyaos nel arume de la fiesta.

Allí cerca, comu un coru d'acompañamientu pal pingaretu de la fonte, ximiélguese los llirios. Tán más gayoleros que nunca. Nela, esnala con esnalíos de beyura penriba d'ellos, hasta quedar ensin aliendu.

Los llirios cáncien-y un canciu con rimu de brises y aire. Un canciu d'amor y tenrura ye lo que-y ufierten a Nela:

*Un pañuelu blancu
tien la mio neña,
un pañuelu blancu
punxo na tiesta.
¡Ai, amor!
Na so saya mariella
trebeyen los ventolinos,
cuandu al son del panderu
asemeya torbolinos.*

*Un dengue perguapu
tien la mio neña,
un dengue perguapu
que la enguedeya.
¡Ai, amor!
¡Qué galanu lleva'l son!
¡Qué beyura, beyurera!
Cuandu s'esnidia nel aire
la de la saya mariella.*

Les brises traen y lleven esti canciu sele, pente la rama'l carbayu, pente les castañales y los umeros de la rodiada.

Toles fueyes facien d'orquesta y coru xigante, pa repetir lo que l'aire afalagaba nel ambiente.

Dende la fonte lleguen retiños seles ente'l marmullu del agua al cayer de la pinga nel fontán. Marmullos qu'asemeyen sollutos d'una xana que nun pudiere surdir al arrelluciente dí, dende la clarixa encantexada de les agües.

III

Ya s'sitiara l'ensame d'abeyes cerca d'una forqueta, qu'una caña facía col tueru del carbayu xigante. Aquél que-y da sombra al requexu de la fonte.

Primero la reina-novia fuere a la gueta d'un sitiü afayaízu onde s'allugar pa tomar aliendu pol cansanciu que-y diere la fiesta. Tres d'ella aconceyárase tol ensame d'abeyes, acostaciándose una con otra hasta enduviellase comu una pilota grande, encolingada de la caña.

Una y otra vez copliaba aquel canciu amoriante. Dacuandu daba unos pasos p'atrás, estrapayando los lliros del regatu. Los lliros mariellos y el lliriu azul.

Nela arreguiló los güeyos como desconsoñando del so amorie y el so cansanciu.
—¡El lliriu, el so lliriu azul!

Estrapayáu per aquel home encerriscáu en que les abeyes entraran nel caxón del trapu blancu.

De xuru que p'aquel home, aquello nun yera más que'l negociu del miel, ensin emporta-y un res tolo demás.

Nenyure viese cosa tala.

Nela nun yera dar crédito a lo que güeyaba.

El so lliriu taba esfarrapáu y rotu nel folleu que fixere l'home ente l'agua del regatu.

Nela esnalaba alreor d'aquel home que siguía ximielgándose al son del canciu y nun aparaba de solmenar tochazos enriba de la lata.

Mentantu facien esto, Nela, medio amoriada pol dancier, gusmiaba pente'l regatu, cuando vio venir pel camín que xube de l'antoxana hasta la fonte, un home. Llevaba una lata y delles vares d'ablanu nuna mano, y na otra un caxón con un trapu blancu.

Nela víalu reblagar pente les piedras de la caleya. Diba entainando pa escontra'l llugar onde ella taba. Llegó azarientu, como aforfugáu peles galmiaes que diera pa llegar hasta'l llugar.

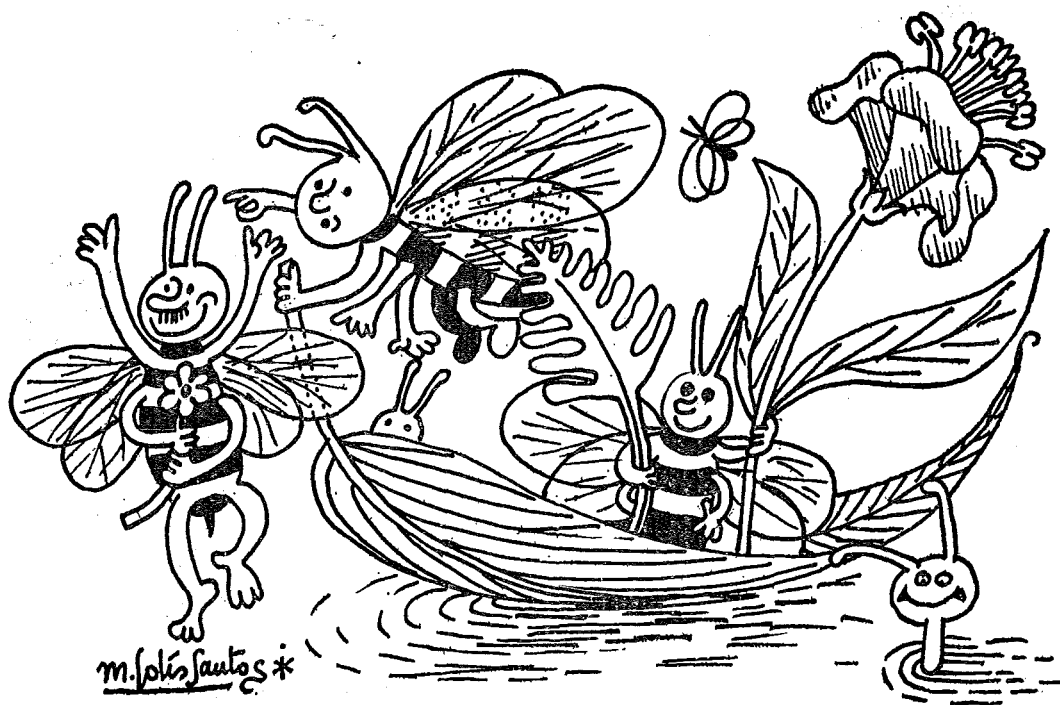
Nel so allorie y colos güeyos como clisaos nel ensame, aquel home estrapaba al so pasu, yerbatos y flores ensin dolimientu. Mentantu iguaba'l caxón tapáu con un trapu blancu, debaxo la rama del carbayu ú taba l'ensame, entamó dar palazos a la lata. Ximielgaba mui sele, cola otra mano, les cañes d'ablanu, bien cerca'l duviellu d'abeyes, al son d'un canciu monótonu y cansín:

¡Venii galanes, que yo vos llamo!

¡Venii galanes!

¡Posái galanes, aquí no blanco!

¡Posái galanes!

Colos güeyos clisaos pol noxu y l'ubleru preparáu pa entamar la engarradiella, Nela facía entamos de llanzase p'hacia l'home.

El calor yera afogante nel llugar, y aquel son cansín del canciu facíalu entavía más.

De secute, daqué paicía degullir nel duviellu l'ensame, y una filera d'abeyes encabezaes pela reina-novia, entamó baxar seliquino pel tueru'l carbayu.

Aquel run-run diba xubiendo de son y Nela emprenció a escaecése-y l'home la lata, los llirios estrapayaos y la engarradiella.

Afondigañábase nuna alloriente idea d'empobinar pa escontra'l caxón.

El ruíu atorollaba...

Nela abrió los güeyos despertando del so suañu.

Delantre d'ella y al pie del furacu del caxellu, una reina-novia, guapa y galana, entamaba esnalar.

